

TEKNŐSÖKÉ AZ ELSŐBBSÉG!

FÖLDGÖMB VILÁGLÁTÓ A TREND FM-EN
CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 16.35-KOR.
A RÁDIÓBAN VENDEGÜNK A TÉMÁRÓL:
KLICÁSZ SZPIROSZ

KORÁBBI MŰSORAINK MEGHALLGATHATÓK:
WWW.TREND FM.HU

FOTÓ: ZALD © SHUTTERSTOCK

▷ SZÖVEG: KLICÁSZ SZPIROSZ

Zakynthosz a Jón-tenger szigeteinek egyike, 402 km²-es kiterjedését tekintve a harmadik legnagyobb. 40 ezer fő körüli lakossága részben a mediterrán mezőgazdaságból, de hangsúlyosan az idegenforgalomból él. E görög sziget keleti és déli vidéke sík terület, hosszú, homokos tengerparttal – nyugaton azonban 700 m fölé is magasodó hegyek emelkednek, s a sziklák meredek szakadékokkal törnek le a tengerbe. A sziget déli részén él a veszé-

lyezettett álcserapesteknős (*Caretta caretta*), melyek védelmére jött létre 1999-ben a Zakynthoszi

Maga a teknős 1978 óta szigorúan védett, biológusok és önkéntesek a nap 24 órájában ellenőrzik a tojáslerakó helyeket, ám az erős turisztikai terhelés miatt ennél is kiterjedtebb védelemre lenne szükség.

Tengeri Nemzeti Park. De hogyan is óvható egy üdülőtömeg látogatta tengerszakasz a maga nyüzsgő partvidékével?

Maga a teknős 1978 óta szigorúan védett, biológusok és önkéntesek a nap 24 órájában ellenőrzik a tojáslerakó helyeket, ám az erős turisztikai terhelés miatt ennél is kiterjedtebb védelemre lenne szükség. Az övezetekre osztott terület legérzékenyebb részén, az Alfa-zónában szigorúan tiltott a csónak- és hajóforgalom. A Béta-zónában legfeljebb 6 mérföld/óra sebességgel közlekedhetnek a motorcsónakok, és itt a kikötés is tilos. A Gamma-zónában sem lehet

ennél gyorsabban hajózni, de a kikötés engedélyezett. Laganas és Kalamaki partjain szigorúan előírják a strandolási szabályokat is: napnyugta és napfelkelte között tiltott a strandon tartózkodni, mivel a teknősök sötétedés után jönnek ki a partra és rakják le tojásaikat. A tojásból kibújt kisteknősök szintén éjszaka vándorolnak vissza a tengerbe. Csak telepített napágyakat és napernyőket használhatunk, hogy egyéni elhelyezésekkel ne változtassuk meg a hullók megszokott útvonalát. A napozáshoz használt plédeket-törülközőket a tengertől maximum 5 m-re helyezhetjük el, távolabb szigorúan tilos, mert ott már teknősfészkek lehetnek.

A strandterületek közelében üzemel a repülőtér is, ám az esti órákban lekapcsolják a fényeit, s a forgalom éjjel szünetel, nehogy megtevéssze a teknősöket az erős, mesterséges fény és így a csillagok útmutatása helyett esetleg rossz irányba navigáljanak.

◀ Hullámok hátán

Itt még a homokon, de már közel a tenger. A tojásból kikelve a szárazföldi méterek minden esetben kritikusak. Az apró teknősökre előszeretettel vadásznak a ragadozók

FOTÓ: PAUL SAT © SHUTTERSTOCK

LÉTFONTOSÁGÚ STRANDOK

Az álcserapesteknős kifejlett állapotban 80–100 cm-re is megnő, a súlya pedig a 160–180 kg-ot is elérheti. Fő tápláléka a medúza, a kagyló, a rák és a tengeri szivacs. Élete 99%-át a tengerben tölti, csak tojásrakás alkalmával jön ki a szárazföldre. Az idegenforgalmi szezon majd teljesen kitöltve, május közepétől augusztus végéig rakja le lágy héjú tojásait – az egyébként strandolásra is kiválóan alkalmas fővenyen. Kijön a homokos tengerpartra, félméteres gödrot készít (a tojásrakás időszaka alatt 3-4 fészket is ás egy-egy nőstény), amelyekbe akár 100-120 pingponglabda nagyságú tojást is lerakhat.

A teknősvédők a fészkek megóvása érdekében „kalitkákat” készítenek, beborítva a fészkeket, s jelezve a turistáknak, hogy az adott helyen a homokban teknőstojások vannak. Több helyen is faterelőt telepítenek, hogy az állatok ellenőrizhetőbb, koncentráltabb övezetekbe rakják le tojásaikat.

Az apró teknősök 42–72 nap múlva, az esti órákban kelnek ki – a tojások 60-70%-ából. Az utódok ivari hovatarozását erősen befolyásolja a talaj hőmérséklete: ha 29 °C felett van, akkor döntően nőstény egyedek jönnek a világra. A kibújt, kb. 5 cm nagyságú teknősök a csillagok és a Hold fénye segítségével elindulhatnak el a tenger felé.

Parti osztozkodás

A fürdőzőké-napozóké a néhány méteres tengerparti sáv, beljebb azonban már a hullók terepe következik. A homokba ásott fészkek terepe tiltott zóna, a fészkeket külön jelölve és kerettel is védik az eltaposástól, zavarástól

KLICÁSZ SZPIROSZ
A ZRINYI MIKLÓS GIMNÁZIUM
BIOLÓGIA-FÖLDRAJZ
SZAKOS TANÁRA